

V. A. Koskenniemi akateemisena juhlarunoilijana

V. A. Koskenniemen tuotannossa on näkyvä sija juhlarunoilla esikoiskokoelmasta viimeiseen saakka. Eräässä autobiografisessa kirjoituksessaan hän, erikoisesti tähdennettyään, että tunnustuksellinen aines, joka on hänen lyriikkansa perusolemus, on edustuneena myös hänen proosassaan, sanoo: "Akateemisiin tilaisuuksiin kirjoittamani kantaatit palautuvat niinkään yhtä paljon sisäisiin elämyksiini kuin ulkonaisiin elämänvaiheisiini." (*Kootut teokset* IV, 487.) Varsinaisten kantaattien lisäksi hänellä on muitakin yliopiston maailmaan liittyviä runoja, jotka osoittavat hänen runoilija- ja ajattelijapersoonallisuutensa kasvua.

Akateemisen juhlarunoutensa Koskenniemi aloitti jo osakunta-aikana. Varhaisimmat laakerinsa hän niitti ensimmäisenä opiskeluvuotenaan, kun sai tunnustukseksi Pohjalaiselta osakunnalta palkinnon.¹ Ei siis ole ihme, että kun sama osakunta järjesti talorahastonsa kartuttamiseksi iltaman lokakuussa 1905, juhlaruno tilattiin häneltä. Koskenniemi — silloin vielä Veikko Forsnäs — nimitti sepittämänsä runosikermän "Prologiksi".² Siitä pääsivät "Pohjanmaa" (I, 40—1) ja "Isäin ääni" (I, 37) esikoiskokoelmaan, joskin vailla mainintaa syntymästään ja irrallaan toisistaan; kolmatta, jonka nimi oli "Oma koti"³, hän ei kelpuuttanut edes koottujen teostensa laitokseen. Maa-

¹ Ks. Lauri Viljanen, *V. A. Koskenniemi. Hänen elämänsä ja hänen runoutensa*. Porvoo 1935, s. 34.

² Uusi Suometar 24. 10. 1905.

³ Runo kuuluu:

Meill' on yhteinen synnyinkoti,
meill' on yhteiset isäin haudat,
isäin ruostuneet säälläraudat,
joilla eestä he meidän soti.

Suuret, yhteiset muistot meillä,
jotk' ei sydämässämme nuku,
jotk' ei lokaan ja meluun huku
suuren maailman valtateillä.

kuntarunoudella oli vahvat perinteet, ja tämänkin sikermän sisin sanoma on kunnianosoitus kotiseudulle. Runoilijan myöhemmän tuotannon kannalta on merkille pantavaa, että ”Pohjanmaa” maiseman- ja luonnonkuvauksessa pyrkii suurpiirteisyyteen ja ”Isäin ääni”, johon on tullut sortovuosien mielialaa⁴, avaa hänelle hyvin ominaisen pitkän linjan taakse- ja eteenpäin sukupolvien saatossa. Se väsymys suurkaupungin ”humuhun ja huoleen”, jota ”Pohjanmaa” valittaa ja joka on jyrkkä vastakohta esikoisrunojen urbaaniselle osastolle, tuntuisi olevan enemmän juhlatilaisuuden edellyttämää koti-ikävää kuin syvästi persoonallinen elämys. Koskenniemi ei silloin vielä ollut ”elänyt” lakeutta, mikä kokemus yhdessä kaupunkirunojen kanssa oli ensimmäisen kokoelman painavin anti. Mahdollista on, että juhlarunon kirjoittaminen pakotti hänet tilintekoon, joka seuraavana kesänä puhkesi esikoiskokoelman edellyttämäksi lyyriseksi produktiivisuudeksi.

”Pohjanmaassa” 20-vuotias runoilija sanoi turhaan etsivänsä itseään. Kun hän viiden vuoden kuluttua jälleen esiintyi, hän tuntui jo löytäneen ainakin selvän suunnan pyrkimyksilleen. Kaksi runokokoelmaa — esikoinen ja *Valkeat kaupungit* —, akateeminen loppu-
tutkinto, laajahko arvostelijan- ja suomentajantyö, ulkomaanmatkat, jotka olivat vieneet hänet Italiaan ja Keski-Eurooppaan, kaikki tämä yhdessä ikävuosien lisääntymisen kanssa oli siirtänyt hänet varhaisimman lyyrisen tuotannon melankolisesta uneksinnasta uuteen vaiheeseen, lähemmäs elämän portteja, joskaan ei ehkä vielä täysimpään elämään. ”Maisteri Pietari Särkilahden kiusaus” (I, 125—9), jonka hän sepitti Ylioppilastalon 26. marraskuuta 1910 vietettyyn vihkiäisjuhlaan, puhuu määrätietoisuudesta, joka on enteellistä; runoilija oli löytänyt kutsumuksensa ja tunnusti sen omakseen.

Jo juhlarunon motiivin löytäminen, mutta vielä enemmän sanottavan hahmottaminen todistaa kehityksen vahvuutta sitten ”Prologin”. Itse juhlittava tapaus oli menneisyyden ja tulevaisuudentoivon kädenlyönti. Vanhan ylioppilastalon 40-vuotispäivä oli valittu ylioppilaskunnan kasvun vaatiman uuden rakennuksen vihkiäispäiväksi.

Isäin muistoista kodin oman
kurkkihirsi me nostakaamme,
toivehistaamme seinät me saamme, —
kodinmuistomme kodittoman

sinne viemme me mukanaamme,
muistot aikojen mennehitin,
muistot muinaisten raatajitten,
karun-kalsean Pohjolaamme.

⁴ Lauri Viljasen tieto. Ks. mt. s. 100.

”Maisteri Pietari Särkilahden kiusaus” oli nuoren maisteri-runoilijan kaunis huomaavaisuus ei vain vuosikymmenien, vaan vuosisatojen perinteelle ja samalla lämpimän harras rohkaisu juhlihan opiskelija-nuorison työlle.

Valitessaan lyyriseksi edustajakseen, jonka samalla oli tavoitettava juhlayleisön yhteinen minä, Suomen uskonpuhdistuksen edelläkävijäksi mainitun miehen Koskenniemi teki onnistuneen löydön. Särkilahden persoona, jolla kirjoissa on legendamainen hohde, mutta jota koskevat yksityiskohtaiset tiedot ovat jääneet ylen vähäisiksi, oli yhtäkaa tarpeeksi tuttu ja epämääräinen soveltuakseen suomalaisen ylioppilaan prototyypiksi ja ihanteeksi. Ei ole tiedossa, mistä Särkilahti sukelsi runoilijan mielikuvitukseen, mutta saattaa otaksua, että virikettä tuli läheisten ystävien taholta, oppineelta Gunnar Suolahdelta ja Kyösti Wilkunalta, joka juuri samoihin aikoihin julkaisi novellikokoelman *Aikakausien vaihteessa* ja siinä Agricolan Wittenbergin-vuosista kertovan ja Pietari Särkilahden edelläkävijän vaikutuksesta puhuvan ”Aamun miehiä”. Juhlarunon historialliset tosiasiat supistuvat vähiin, Särkilahden sijoittaminen Wittenbergiin on jopa epähistoriallista, mutta lyrinen toteutus ei kaivannutkaan realistista tarkkuutta.

Runo ei kuitenkaan kokonaisuudessaan ole puhtaasti lyrinen. Rakenteeltaan se on samantapainen kuin niinä aikoina syntynyt ”Syysilta metsässä”, jonka arvellaan saaneen konstruktionsa vaikutusta Alfred de Vignyn ”Suden kuolemasta”. Eeppinen aines, Viettelijän poikkeaminen iltakävelyllään suomalaisen studiosuksen kammioon — erinomainen alluusio *Faustiin* —, vähentää liian abstraktisuuden vaaraa. Keskiaikainen Piru, jonka maailmanmiehen olemus ei varmaan ollut aivan harvinainen vuosisadan alun Helsingissä, puhuu sekä Goethen Mefiston että minkä tahansa hedonistin suulla houkutellessaan Särkilahtea munkkilatinaan äärestä elämään, josta saattaa nauttia. Oman tehokkaan lisänsä kiusaajan sanoille antaa nietzscheläinen aristokraattisuus, johon saattoi sisältyä runoilijankin hetkittäistä skepsistä: ”Mit onkaan kansa? / Kurja joukkokunta, min ylin tahto uinua on unta.”

Lyrinen keskipiste on Särkilahden puheessa, jonka hän osoittaa puoleksi itselleen, puoleksi ympärillään heräävälle kevälle. Viettelijän karkottamiseen ei tarvita Lutherin mustepulloa, siihen riittää nousevan aamun kirkkaus. Eikä Särkilahti itse voita kiusausta, kevät

hänelle antaa uuden voiman ja ilon, niin hän luulee. Mutta runoilija tietää paremmin: ”syvempää se tuli kuitenkin”. Tekee mieli arvella, että ollaan tekemisissä Bergsonin intuitiokäsitteen kanssa. Koskenniemi on maininnut Bergsonin suurpiirteisen ja originellin metafyysisen näkemyksen lumonneen hänet Schopenhauerin jälkeen (IV, 368). Omakohtaisesta elämyksestä tuntuu joka tapauksessa puhuvan Särkilahden onnellinen tunne, että hänen rintansa luomiskaipuu on sukua koko luonnon ihmeelle ja sen ääntä seuratessaan ”ihmisten / hän kesken enimmäen on ihminen”. Wittenbergin kevät-aamun aurinko ja siinitaivaalla ilakoivat kiurut, luomisriemun symbolit, jotka ensimmäistä kertaa laulavat Koskenniemen runoudessa, eivät olleet vain juhlarunon pintakiiltoa. ”Maisteri Pietari Särkilahden kiusaus” on tekijänsä kehityksessä askel nuoruuden pessimistisestä indolenssista miehuuden määrätietoisuuteen.

Seuraavan kerran Koskenniemi sai juhlarunoilijan tehtävän, kun pohjalaisten osakuntien Ostrobotnia vihittiin 9. marraskuuta 1912. ”Nuijamiesten marssissa” (I, 133) hän palasi siihen kotiseututunteeseen, mikä seitsemän vuotta aikaisemmin oli hakenut ilmaisuaan hänen saman talon rakennusrahaston kartuttamiseksi kirjoittamaansa ”Prologissa”. Aika oli muuttunut sitten suurlakkovuoden ja runoilija oli muuttunut. Itse juhlan aihe saattoi vaikuttaa tästä runosta uhkuvaan tarmon tunteeseen, mutta todennäköistä on, että runoilija oli näinä väli vuosina monilla tavoin kehittynyt näkemään kotimaakuntansa ja sen ihmiset uudesta näkökulmasta. Merkitystä vailla tuskin on välimatka, mikä hänet ulkomaanmatkoilla erotti synnyinseudusta ja antoi aihetta vertailuun. *Kevätilla Quartier Latinissa* joka tapauksessa kertoo vahvasta koti-ikävästä (V, 49 seur.). Nuijasota pohjalaisen tahdon ilmauksena todistaa uskollista ihailua, mitä hän tunsu nuijasodan historioitsijaa Yrjö-Koskista ja nuijasodan runoilijaa Kaarlo Kramsua kohtaan. Runon preesensmuoto merkitsee myös perinteen velvoitusta. Jäntevien rytmien kannattama vapaudentahto vastasi silloisen ylioppilasnuorison eetosta, muunkin kuin pohjalaisen. Lauri Viljanen nimittää runoa uhma-mieliseksi maakuntalauluksi⁵, mutta sen kohtalonyhteys on aina taajuttu yleiskansalliseksi; Toivo Kuulan säveltämänä marssi on koko maassa ollut suosittu.

⁵ Lauri Viljanen, mt. s. 124.

Koskenniemen akateemisista juhlarunoista "Nuijamiesten marssi" on vähimmän akateeminen, mutta siinä on sellaista, mikä myöhemmin kuului hänen tapaansa rakentaa runojakso, nim. menneisyyden mukanaolo ja historialliset edellytykset hengenviljelyn perustana. Alkuperäisen asun säeparissa "Me hylkäämme armot vierahan, / me kannamme soihtua pohjolan" on Koskenniemellä hyvin tavallinen tiedon ja totuuden symboli. Tässäkin runossa on tuntevinaan Bergsonin metafyyssisen tahdon läsnäoloa.

"Planeettain laulu" (I, 191—3) on tekijänsä ensimmäinen promootioruno, kirjoitettu tervehdykseksi vuoden 1914 maisterinvihkiäisiin. Sen syntymäaika on sama kuin uutta hedelmällisen rauhatonta liiketilaa osoittavan "Pääsiäislaulun". Se vapautuneisuus, joka viimeksi mainitussa on purkautunut vanhan virsisävelmän rytmeihin, purkautuu promootiorunossa kosmisena kiertoliikkeenä.

Ihmisosa, jonka "Syysilta metsässä" toi vaikuttavasti runoilijan filosofis-lyyriseen sanastoon, on "Planeettain laulun" ydin. Tavallaan tämä tähtien ja ihmisten kuorojakso ikuisuuden näkökulmasta valaisee kohtaloo, joka on kaikille samanlainen; syysillan tilinteossaan lyyrikko oli tunnustanut omasta tähdestään: "Se oli niinkuin kaikki toisetkin." Luonnontieteellinen pessimismi ja uusi käsitys elämän ainutkertaisuudesta liittyvät nyt ainakin näennäisesti ilman ristiiriitaa toisiinsa. Ankarat luonnonlait, joille ihminen ei voi mitään, eivät esiinny pelottavina. Tähtien hahmossa ne kutovat elämän kangasta "yli tyhjyyden ja pimeän", ja kun päivät ovat päättäneet, kangas hajoaa "tyhjän syliin ja pimeän". Näiden kahden ääripisteen väliin mahtuu koko monikuviainen elämä, josta ei puutu värienkään hohtoa: "Päivist' on loimet kultaiset, / yöstä on tummat kutehet, unen silkkiä rihmat on." Lapsuuden kevään karkelo, nuoruuden hehku ja kaiho, vanhuuden tyyni sadonkorjuu, koko tämä mainen olemassaolo on vain unta, "jumalten lahja lapsille maan", ja "luottujen onni on tähtiään kiittää". Jokainen kuoro laulaa: "Kiire on, kiire on!"

Ajattomuuden tunnun tämä kosmisesti liikehtivä runo on saanut osittain kreikkalaisperäisestä kuvakielestään, mikä osoittaa Koskenniemen viriämässä olevaa mielenkiintoa antiikkiin ja siten viittaa eteenpäin hänen helleeniseen kauteensa. Mielenkiintoinen on ajan-elämys, joka taas tuo mieleen Bergsonin: "Joka hetki on aina uus, / joka hetkess' on ikuisuus."

Rafael Koskimiehen todistaman mukaan Koskenniemellä oli kadehdittava kyky tarttua runoilijana ja yleensä kirjoittajana ajan tunnuksiin.⁶ ”Leijonalipusta” alkoi hänen valtiollista vapautta ja itsenäisyyttä laulava runoutensa, jonka ensimmäisiä merkkejä oli epäilemättä myös ”Nuijamiesten marssin” sytyttävä uhma. Hän oli, Koskimies sanoo muistavansa, lähestyvistä onnellisesta käänteestä kutakuinkin varma.⁷ Se ehkä selittää myös, että hän runoilijana oli jonkinlaisessa valmiusasemassa. Itsenäisyyden toteutuminen ja vapaussota antoivat hänelle runsaasti tilaisuuksia esiintyä suomalaisten yhteiskohtalon laulajana. Erikoisesti vuosi 1918 oli juhlarunojen aikaa. Esim. tammikuussa vain viikon väliajoin esitettiin julkisesti ”Runo Suomen vapaudelle” ja ”Tervehdys akateemiseen juhlaan”. Itsensä toistamisen vaara oli lähellä.

”Runo Suomen vapaudelle” ei kuulu varsinaisiin akateemisiin runoihin, mutta se sopisi niihin paremmin kuin samanaikainen akateemisen juhlan tervehdysruno, joka lähinnä liittyy samana keväänä syntyneen *Nuoren Anssin* tunnelmiin ja henkeen. Vapautemme elegiassa Koskenniemi tervehtiessään ”vuossatain kaivattua” ja nostaesaaan ”untemme morsiamen” kulmille ”kansamme kärsimyskruunun” lauloi tulisesti puhtaan, kirkkaan vapauden aatetta, avaraa humaniteettiohjelmaansa, johon hän uudelleen ja uudelleen palasi juuri akateemisessa runoudessaan.

Merkitsevin tiukasti rajatun aiheemme kannalta on tämän vuoden runosadosta Ylioppilaskunnan vuosijuhlaan 26. marraskuuta sepitetty ”Soihdunkantajat” (I, 235).⁸ Se liikkuu samassa hengen maailmassa kuin niihin aikoihin tekeillä ollut *Roomalaisia runoilijoita*, erikoisesti sen essee Lucretiuksesta. Siinä on vastakkain esitetty tiedon pessimismi ja järkkymätön totuudentahto. Kuvakieli on samaa kuin Lucretiuksen tulkinnassa, ja runon nimikin viittaa siihen. Esseän loppusanat sisältävät runonkin imperatiivin. ”Hänen runoelmansa on, mitä hän itse sanoo Epikuroksen elämäntyöstä, vuosisatojen yöstä nostettu tulisoihtu. Se kutsuu ihmisiä heidän pienistä toimistaan ja pienistä suruistaan suureen taisteluun sitä pimeyttä

⁶ Rafael Koskimies, V. A. Koskenniemen henkilökuvan piirteitä. *Kirjallisuudentutkijain seuran vuosikirja* 20. Helsinki 1962, s. 183.

⁷ Sama.

⁸ Nimi oli alkuaan ”Soihdunkantajain laulu”. Runo on painettu Uuteen Päivään 27. 11. 1918.

vastaan, joka meitä kaikkia ympäröi. Tämä taistelu saattaa tuntua toivottomalta ja turhalta, mutta ihmiskunnan parhaat ovat ottaneet siihen osaa, emmekä tunne mitään, joka ei olisi vielä toivottomampaa ja turhempaa.” (VII, 242.) Toinen suuri totuudenetsijä, joka juuri niinä aikoina askarrutti ja innosti Koskenniemeä, on Sully-Prudhomme. *Roomalaisia runoilijoita* on saanut motokseen tämän ranskalaisen lyyrikon säkeet, joihin Koskenniemi muuallakin on viitanut ja joissa ilmaistaan kademielinen kaiho siitä, että entisajan runoilijoilla on ollut sydämemme ennen meitä. Koskenniemen ihailua tulkitsee myös Sully-Prudhomme mukaan kirjoitettu, kuten alaotsikon parenteseissa on ilmoitettu, ”Sonetti tulevaisuuden runoilijoille” (I, 233). Tarkkaavaisuutta herättävät sen säkeet:

Te soihdun kauemmaksi viedä saatte.
ja laulun löydätte te suuremman.
[— — —]
Te viette laulun valoon ikuiseen.
Me laulamme sen mykkään pimeyteen
ja mukanamme hautaamme sen viemme

”Soihdunkantajista” uhkuu pessimismin uhallakin nuorekkaan varma tahto:

Mit’ annat, muille antanet,
et meille yömmе teillä:
on toivottomat sydämet
ja kädet vahvat meillä.

Lucretiuksen soihdusta tuli Koskenniemen akateemisen juhlarunouden kulmakivi. ”Soihdunkantajiin” joudumme palaamaan vielä.

Itsenäisyytemme alkuaikojen vireä kansallinen yritteliäisyys herätti ajatuksen puhtaasti suomenkielisestä yliopistosta, jota Koskenniemikin ryhtyi innokkaasti ajamaan sanoma- ja aikakauslehtiartikkeleissaan. Turun suomalaisen yliopiston juhla pidettiin Helsingissä 12. toukokuuta 1920, ja Koskenniemen osuus juhlan ohjelmassa oli kantaatti ”Elämän päivät” (I, 264—9), yksi hänen suurimmistaan, jonka Viljanen luonnehtii voimakkaaksi, täysiääniseksi lyyriseksi synteesiksi.⁹

⁹ Lauri Viljanen, mt. s. 338.

”Elämän päivät” muistuttaa ”Planeettain laulua” siinä, että sekin esittää ihmisten elämän ikään kuin kaikkeuden sylissä; sen kuviointi on kuitenkin rikkaampi jo senkin takia, että siinä on kuusi osaa.

”Leivosen aurinkolaulu” rakentuu kreikkalaisen mytologian motiiville. Koskenniemen lyriikkaan jo vakituisesti pesiytynyt luomisriemua symbolisoiva lintu herättää yön vierellä purppuraisella vuoteella makaavan auringon ”elon päivän työhön ja taistohon / ja ilohon, ihanuuteen”:

Sua vuottaa kaipaus ihmisen,
joka luomisriemua janoo,
joka yössä etsien, harhaten
sun apuas, ainoa, anoo.

Tästä korkeudestaan runoelma siirtyy maan päälle, missä ihmiset täyttävät tehtävänsä viljelemällä maata. ”Kyntäjän laulu” on erinomainen näyte tekijänsä taidosta sanoa vähillä sanoilla paljon. Siinä avautuu jälleen pitkä linja taaksepäin ja eteenpäin. Sekä paikallinen että ajallinen ”maisema” on rajaton: ”Käy vakomme kohti taivaanrantaa / ja silmämme ilmojen sineä juo” ja: ”me kynnämme vakoa vuosisatain”. Maamiehen työllä on tässä suorastaan yleishistoriallinen merkitevyys; mieleen tulee Vergilius, jonka *Georgicasta* Koskenniemi on sanonut: ”Talonpojan arkisen työn ylle hän luo suuren runouden hohdetta, nostaan sen merkitykseen ja kunniaan.” (VII, 273.)

Kolmas osa, ”Heinävään laulu”, levittää silmien eteen suomalaisen maiseman korpineen ja talvineen, tuoksuvine apiloineen, kaihoten kukkuvine käkineen ja pääskysineen, joka — Runebergille ominaisen kuvan tavoin — lennossa välkyttää siipeään taivaan sineä vastaan. Suomalaista tuntua lisää vielä tyttösten mainitseminen heinävään joukossa, ja vahvasti kotoinen on viittaus vanhaan tapaan ennustaa käen kukkumisesta tulevaisuuden tapahtumia. Aurinkoinen heinäpäivä on täynnä työniloa:

Antoi jo parhaansa multa.
Taltehen auringon kulta
tarmolla kättemme työn
varaksi talven ja yön!

”Elomiehät” on viritetty valoisaan vakavuuteen. Viljanen on ollut kuulevinaan siinä karlfeldtmäisen syvän urkuäänen.¹⁰ Runossa puhuu

¹⁰ Sama, s. 340.

jo tehtävänsä täyttänyt ihminen, joka kokemuksestaan tietää, että raamatun mukaan elämä parhaimmillaan on työtä ja vaivaa, mutta joka iloitsee myös omasta panoksestaan: ”ja joskin korjaat, sinä kylvit myös”.

Kosmiseen korkeuteen kantaatin siirtää ”Tähtilaulu”. ”Planeettain laulun” kiertoliike on siinä vaihtunut hopeisin, helkkyvin valjain tapahtuvaksi ajoksi; tähdet kiidättävät valon viestiä ja noutavat Maan tähden taivaan juhliin. Tämä hopeisesti soiva kauneutta, lämpöä ja lempeyttä henkivä korkeuden laulu luo ihmisosaan uutta, sovittavaa valoa. Alun perin runossa oli jopa säepari, joka viittasi kristinuskon sanomaan: ”Niin lyhyt on tuska ja kärsimys, / niin ikuinen armon täyttymys”, mutta koskenniemeläisempi se varmasti on korjatussa asussaan: ”Niin pieni on murhees ja tuskas ja syys, / niin syvä ja suuri iäisyys.”

Päätösrunossa ”Yö laulaa” jatkuu sovitus. Itse asiassa ajatus on sama kuin ”Planeettain laulun” kuvassa tyhjän ja pimeän syliin hajoavasta elämän kankaasta, mutta tässä kantaatissa pimeys on rakastavan lempeän äidin turvallinen syli:

Oli päiväs pitkä helteinen —
 syvään nukutan sun, lapsonen.
 Annan uupuncelle parhaimpani,
 annan sulle rauhan rauhastani.

”Elomiehissä” kukkii uudelleen paljon nuoren Koskenniemen lyriikan tunnelmia, jotka hänen helleeninen vaiheensa on hehkuttanut lämmöllään, mutta lisäksi siinä on uusi sävy, jota Viljanen sanoo eräänlaiseksi ”germaaniseksi” elämänhartaudeksi.¹¹ Tämä kantaatti, niin juhlarunoksi kuin onkin sepitetty, kuuluu olemukseltaan puhtaasti keskeislyriikkaan.

Turun yliopiston perustaminen toi Koskenniemen professoriksi Auran kaupunkiin, jossa oululainen Franzén kerran oli sekä jakanut akateemista viisautta että palvellut lyriikan muusaa. Yliopiston-opettajan uransa Koskenniemi aloitti luennoimalla Goethettä, jonka lumoukseen hän oli joutunut, mutta myös lyyrikkona hän omaksui suuren saksalaisen hengen. Se voidaan nähdä ”Toukokuun lauluista” (I, 270—2), jotka hän sepitti tervehdykseksi v. 1923 Helsingin yli-

¹¹ Sama, s. 343.

opiston vihittäville maistereille. Kannattaa panna merkille, että edellisenä vuonna hän oli kirjoittanut pienen esseen Sesenheimistä¹², mikä osaltaan todistaa, kuinka suurta mielenkiintoa hän tunsu nuoreen Goetheen ja hänen problematiikkaansa. Kolmiosainen promotiosikermä on haltioitunut ylistys luonnon keväälle, ”kun päättyy pitkä talven yö / ja välkkyä valon taika”, elämän keväälle, ”kun viel’ ei maljat juotu”, ja laululle, jolla runossa on monta nimeä: ”viini nuoruuden”, ”ihme elon keväinen”, ”kukka toukokuussa”, ”aamun kaste vilpoisin”, ”länsituuli tuoksuvin sa elämämme puussa”. Ja joskin promotion luonne ja vanha perinne vaativat muistamaan niitä käsiä, jotka sitoivat Apollon seppeleen, lienevät ”kätet hennot”, jotka ”vielä muistetaan”, Friederike Brionin. Runon ihme, minkä Koskenniemi sanoi Sesenheimissä kerran tapahtuneen, tuntuu siirtyneen näihin suomalaisen Mailiedin säkeihin:

Ja keväätämme jotakin
 jää laulumme säkeihin,
 jää osa sydäntämme
 ja osa onnestamme jää,
 ja salaisesti lämmittää
 se kerran syksyämme.

Turun suomalaisen yliopiston 12. toukokuuta 1927 pidettyyn vihkiäisjuhlaan Koskenniemi kirjoitti kantaatin ”Isänmaan kasvot” (I, 381—5). Viljanen tietää sen olleen valmiina jo ennen *Uusia runoja*¹³, ja siitä ehkä selittyy, että tämä kantaatti paljossa muistuttaa ajassa läheistä edeltäjänsä. Lisäksi vihkiäisjuhla oli huomautusajaksi myös niille, jotka lahjoituksillaan olivat tehneet mahdolliseksi yliopiston perustamisen. ”Vapaan kansan lahja vapaalle tieteelle”, Turun yliopiston otsikko, joka on Koskenniemen lopulliseen asuunsa muovaama, tuntuu olevan kantaatin pohja-ajatus.

”Isänmaan kasvot” on eräänlainen kuvasarja, joka eri ajoilta ja eri puolilta kokoaa historiamme suuren johtoaiheen, vuosisataisen pyrkimyksen valoon ja vapauteen. Runebergin ”auroin, miekoin, miettehin” on siinä kokenut uuden lyyrisen toteutuksen.

Erinomaisen tuore lyyrinen oivallus on kantaatin käsitys histo-

¹² Kulkuset 1922, s. 11—13.

¹³ Lauri Viljanen, mt. s. 278.

riamme alkamisesta: ensimmäisen korvenraivaajan kirveen iskut ovat piirtäneet ”vaivasta ja työstä rikkaan” Suomen historian ”ensi sivun mainehikkaan”. Kun ”Ensimmäinen kirves” on kilkattanut — ”kilkkaa, kalkkaa, kalkkaa, kilkkaa” kuuluu läpi kantaatin tämän osan — ylistyksensä yksinäiselle, jossa ”ensi kerran yömmä / kääntyi päivän silmää kohti”, seuraa puhe naiselle. ”Korvessa” ei laula hentoisista käsistä; siinä suomalaisen naisen prototyyppi on korvenraivaajan rohkea työtoveri. Koskenniemi lienee ensimmäisenä runoilijana tarkistanut ”Saarijärven Paavoja” naisen kannalta. Korvenraivaajan rakastetulla on yhtä vuorenvarma usko kuin miehelläkin, kun hän lähtee tulevaan kotiinsa ”selkää järven kymmenen” korven syltiin, missä ”kiiltää hukan silmä, yön kauhut uhkailee”:

En puutetta ma pelkää, en uhkaa hallayön.
Ja syvemmät kuin yhden, on vaot kahden työn.

”Keihäslaulu”, kantaatin kolmas osa, sanoo samaa kuin ”Nuijamiesten marssi”, mutta sen pitkiä suksenliukuja muistuttavat säkeet avaa-
vat laajan vaara- ja järvimaiseman, ja avainsanana on koti:

Meill’ oli kodit — tulella ne takanamme loistivat
ja verijäljet vainolaisen työn.

[— — —]

Ei silloin keihäs vapise, ei silloin sydän pelkää,
kun kodin eestä iskee Suomen mies!

Suomen juhannus ympäröi seuraavaa osaa ”Kirkkovenheissä”. Viljanen rinnastaa sen perinteelliseen kansallisromantiikkaamme.¹⁴ Kiel-
tämättä siinä onkin kirjallisperäisiä kuvia, jotka ovat liian ohuita
alluusioiksi ja jotka eivät liioin ole uudistuneet tämän runon omiksi.
Kuitenkin kantaatin kokonaisuuden kannalta ”Kirkkovenheissä” nivel-
tää työn ja sodan arjen sunnuntaitunnelmaan. Eräänlainen eepinen
juoni saa siitä lisänsä, sillä seuraavana osana on ”Toukovirsi”. Tämä
vanhan virren uudennos vie ajatukset takaisin kantaatin alkuun:
”O Herra joka johtanut / oot kautta vainon ajan / ja uutispellon
suojeellut / ja korven köyhän majan.” Päätösruno, joka on antanut
nimensä kantaatille, on Maamme mukailtuna itsenäisyytensä saavut-

¹⁴ Sama, s. 346.

taneen kansan käyttöön sopivaksi; 1920-lukuhan piti valtiollista vapautta Runebergin ennustamana kukoistukseen puhkeamisena.

Koskenniemelle oli 1930-luku hänen elämänsä monipuolisimmin toimielias ja tuottelias aika. Hänen lyyrinen suonensa purkautui *Kurkiauraan* ja *Tuleen ja tuhkaan*, ja 50-vuotispäivän molemmin puolin hän kirjoitti lapsuutensa ja nuoruutensa autobiografian *Onnen antimet*. Kirjallisuudentutkimusta hän rikastutti *Nuorella Goethella* ja *Aleksis Kivellä* ja seurasi esseissään ja arvosteluissaan virkeästi uutta kirjallisuutta. Monien matkojensa antia hän tilitti matkakirjoissaan. Päivänpolitiikkaa, erityisesti sitä mikä koski kulttuuria, hän harjoitti innokkaasti sanomalehtiartikkeleissaan ja puheissaan. Jätettyään yliopiston rehtorin toimen hän saattoi hoitaa monenlaisia edustustehtäviä myös ulkomailla. Elämänsä korkean keskipäivän hän eli todella aktiivisesti suomalaisen yhteiskunnan jäsenenä, mutta samalla hänellä oli vaikutuskenttänsä yleiseurooppalaisessa hengenelämässä. V. 1938 Rooman yliopisto kutsui hänet luentovierailulle, ja kun kutsuun yhtyivät eräät muut Italian yliopistot, hänelle tarjoutui tilaisuus tutustua maanosamme korkeimpaan hengenviljelyyn sen vanhimmalla maaperällä. *Etruskien haudoilta nykypäivien Italiaan*, jossa hän tilitti luentomatkinsa kokemuksia, osoittaa, miten intensiivisesti hän eli tuon ”viininkorjuun ja ensi lumen välisen ajan” antiikin renessanssin muistojen keskellä nykyajan tieteiden ilmapiirissä. Matkakirja valmistui samaan aikaan kuin hän sepitti kantaattia, jonka Helsingin yliopisto oli häneltä tilannut 300-vuotisjuhlaansa. ”Temppelinrakentajat” (II, 167—172) sai hahmonsä kuumassa hengen ahjossa.

Kantaatin syntymäaika oli toisen maailmansodan aatto. Italiankirjansa esipuheessa Koskenniemi sanoo: ”Apokalyptinen kauhununi on muuttunut synkäksi todellisuudeksi eikä kukaan voi vielä nähdä sen menetyksen suuruutta, minkä ihmisyyden ja sivistyksen ovat kärsineet ennenkuin ne hävityksen voimat, jotka nyt ovat päästetyt irti, ovat sidotut. Mutta jos ihmiskunta haluaa elää, ei se voi luopua eilisen muistoista eikä huomisen toivosta. Italia ja Rooma, muistuttaessaan kulttuurin yhteisestä menneisyydestä, tarjoavat myös jatkuvasti rakennusainetta sen tulevaisuudelle.” (V, 360.) Samaa hän vakuutti kertoessaan kantaatin synnystä: ”Kantaattini kirjoitin keväällä ja kesällä 1939, ennenkuin vielä suursota oli heittänyt varjoaan maanosamme ylitse. Mutta uskoni totuuspyrkimyksen voitolliseen kulkuun

suvusta sukuun, polvesta polveen ei olisi järkkynyt niidenkään taustusten johdosta, jotka ovat sen jälkeen järkyttäneet kulttuurin perusteita.”¹⁵

Italian-matka, joka tekijälleen oli kolmas, toi antiikin Koskenniemelle uudella tavalla eläväksi ja läsnäolevaksi. Hän kertoi, että kantaattia suunnitellessaan hän, yrittäessään lyriikan keinoilla tulkita pyyteetöntä totuudenpyrkimystä, jonka pyhätöksi yliopistot ovat vihkiytyneet, oli valinnut riemujuhlan tarjoaman lähtökohdan: ”ajatommimman kaikista mytologisista kulttuureista, sen, joka yliopistojen välityksellä on säilynyt elävänä parin vuosituhannen halki: antiikkisen”.¹⁶ Ne kreikkalaisen mytologian symbolit, jotka ovat löytäneet tiensä kantaattiin, vilahtavat myös hänen matkakirjansa sivuilla. Esim. kertoessaan Napolin Museo Nazionalesta hän mainitsee kauniin seinämaalauksen, joka esittää ”suurta, myös Goethen ’Faustista’ tuttua kasvattajakentauria opettamassa Akhilleukselle lyyrankäytön taitoa” (V, 431). Niin kuin Koskenniemi matkoillaan aina muisti Goethen, hän on ilmeisen hartaasti pysähtynyt Kheironin eteen, ja niin kentaurista tuli yksi temppeleinrakentaja. Kaiken katseleminen ”Goethen läpi” selittänee eräiden toistenkin symboliolentojen vaalin.

Se pitkä linja, joka oli alkanut ”Isäin äänessä” ja jatkunut läpi kaikkien juhlarunojen, on ”Temppeleinrakentajissa” kasvanut kansallisesta avarasti universaaliksi. Jo kantaatin ensimmäinen osa ”Karaavaanikuoro”, joka vie ajatukset toisiin maanosiin, avaa sen: ”Vuositadat, vuosituhannet jo kesti kaukomatkamme, / on edessämme, takanamme taival loputon.” Linja jatkuu ”Kheironissa”: ”Vaihtuu vuosisatoin luku, / miehet, kansat katoaa, / mutta argonautain suku / kautta aikain vaelttaa.” Keskeisessä nimirunossa totuudenpyrkimys uhmaa ”ajan merta”, ”Prometheus ja Lynkeus” ja ”Eos” puhuvat aina uudestaan nousevasta auringosta. Kantaatti osoittaa myös, että totuutta etsitään eri tavoilla. Prometheuksen soihtu edustaa subjektiivista totuustahtoa ja Lynkeuksen tähyävä katse objektiivista tutkijanmieltä. Näiden kahden dialogin viimeinen vuorosana viittaa siihen, että vain molempien yhtymästä, synteisistä, syntyy se valo, jota kohti etsivä ihminen ikuisesti kurkottaa:

¹⁵ ”Temppeleinrakentajain” johtoaiheena inhimillisen tiedonpyrkimyksen taistelu totuuteen. Uusi Suomi 5. 9. 1940.

¹⁶ Sama.

Ei ole ylpeyden, ei turhuuden ole soihtu,
 jonk' oman henkeni oon tuskassa hehkuttanut.
 Kun sinun päiväsi nousee, kenties nähdä sa saatkin,
 että mun henkeni on heimoa hehkussa sen.

Karavaanikuoro jatkaa pitkin päivämatkoin tietään käsissään tyhjä malja¹⁷, mutta väkevänä uskossaan. Kheiron tuo säkenöivin kavioiden kiitäen unohtuneet totuudet ja lähettää aina uudet polvet noutamaan tiedon kultataljaa.

Nimiruno kuvaa itse tiedon pyhättöä:

Sen ovi aukee kohti vastaisuutta
 ja menneisyyttä päin sen ikkunat
 ja vailla näkyväistä jumaluutta
 sen alttarilla henget valvovat.

Tempppelin muuriin on kirjoitettu otsikko: "Muu kaikki katoa, totuus yksin ei." Myös tiedon pessimismi sisältyy kantaattiin. Sen tulkitsee kuoro, joka rukoilee Eokselta valoa "suruntäysiin sydämiin": "Katso, hunnutettu totuus salaa / meiltä katsantonsa korkean, / katso, joka askelemme alaa / näämme varjon saartavan." Runoilijan täytyy uskoa, että joskus pyrkimys vie päämäärään, ja hän antaa Eoksen lohduttaa:

Harhaa ei, ei virvatulta,
 kajastusta auringon
 otsallani aamun kulta,
 päivän ensi seppel on.
 Hetki vain, ja taivaan rajaa
 henget suuret saatossaan
 Helioksen vaunut ajaa
 yli merten, yli maan.

Koskenniemen akateemisista runoista "Tempppelinrakentajat" on akateemisin jo suurta antiikin mytologian tuntemusta vaativan symbolikielensä takia, mutta myös mahtavassa humaniteettiajatuksessaan. Yksityiset totuudenetsijät, joiden väkevään tahtoon yhtyy tunteen paloa, ja ylhäisen viileä totuuden temppeli, jonka kynnyksellä

¹⁷ Leevi Valkama selittää malja- ja lähde-symboleja kirjoitelmassaan "V. A. Koskenniemen runo 'Karavaanikuoro'", *Valvoja* 1961, 3.

haihtuvat maan pienet ilot ja pienet surut, kurottuvat siinä ikuisesti aina suurempaa valoa kohti.

Turun yliopiston ensimmäisessä promootiossa, joka tapahtui vihkiäisjuhlan yhteydessä, esitettiin kantaatiksi sävelletty ”Planeettain laulu”. Toiseen promootioon v. 1955 Koskenniemi, silloin 70-vuotispäiväänsä lähestyvä Suomen Akatemian jäsen, kirjoitti ”Soihdunkantajat”, mikä otettiin myös vuoden 1960 promootion kantaatiksi.

Koskenniemen viimeisen akateemisen kantaatin nimi liittyi läheisesti juhlan aiheeseen, olihan soihdusta tehty Turun yliopiston tunnuskuva. Mutta runoilijan tuotannossakin sillä oli kauan ollut sijansa tiedon ja totuuden symbolina, ja marraskuussa 1918 hän oli antanut sen vapaan Suomen akateemiselle nuorisolle tulevaisuuden tunnukseksi.

Kantaatin ensimmäinen, ”historiallinen” osa on ”Teinilaulu”. Se johtaa taaksepäin keskiaikaan, jolloin suomalaisten oli haettava korkein oppi ulkomaiden yliopistoista, kunnes tiedon puu pystytettiin myös Auran rannoille. Latinankieliset säkeistöloput, joiden edeltäjinä voidaan pitää Turun kaupungin 700-vuotisjuhlan kantaatin ”Piae cantiones” sikermän latinalaisia käänteitä, antavat ajan väriä. ”Runottaret” on sukua, hyvin kaukaista tosin, varsinkin kun eteerinen sävy poikkeaa suuresti Wittenbergin aamun lyyrisestä realismista, ”Maisteri Pietari Särkilahden kiusaukselle” tulkitessaan selittämättömän inspiraation olemusta. Kantaatti tekee seppeleensitojatariksi itse kuolemattomat hengettäret, jotka onnekkaiden valittujensa otsalle ”sormin, käsin verenlämpöisin” painavat kylmän laakerin. ”Doctor Faustus” ja ”Chorus mysticus” tahtovat siirtää Goethen tiedonsumman ja uskon Parnassoa kohti vaeltaville. Kaiken kokenut Faust opettaa taivaisen kuoron ilmoituksen: ”Ken uupumatta etsii vain, / sen voimme pelastaa.” Chorus mysticus vakuuttaa Goethen sanoilla, että kaikki katoovainen on vain vertausta, mutta antaa myös lupauksen:

Vaan kautta elon harhain
sa kuinka riennätkään,
sun pyrkimykses parhain
ei joudu häpeään.
Jos vailla rajaa, rantaa
sun onkin etsintäs,
sun tähtes kotiin kantaa
iäisen ikäväs.

"Soihdunkantajat", nimi- ja päätösruno, joka on säkeistöjaksotusta muuttamalla ja eräitä säkeitä karsimalla uudennettu vuoden 1918 samanniminen runo, julistaa vielä kerran Lucretiuksen vakaumusta:

Oot jumalsilmän välähdys,
oot ikuisuuden laina.
On elomme vain henkäys,
sa, soihtu, loistat aina.

Koskenniemen viimeistä akateemista kantaattia voidaan pitää hänen eräiden kehitysvaiheidensa ja hänen sisäisten imperatiiviansa synteesinä. Se on vuosien korkeudesta avautuva näköala, josta "yksinäiset huiput erottuvat usvameren ylitse", lainatakseni hänen eräässä toisessa mielessä käyttämäänsä kuvaa. Se on hänen nelinkertainen lyyrinen rakkaudentunnustuksensa: "Teinilaulu" universitas-laitokselle yleensä ja erikseen Turun yliopistolle, "Runottaret" korkealle Muusalle, "Doctor Faustus" ja "Chorus mysticus" Goethen geniukselle, "Soihdunkantajat" sen tiedonpyhätön kasvateille, jota hän itse innostavilla kirjoituksillaan ja runoillaan oli ollut rakentamassa, jota hän aikansa oli johtanut rehtorina ja vielä pitemmän ajan palvellut opettajana opastaen uusia polvia runouden aarteille.

ELSA ERHO: V. A. Koskenniemi als Dichter akademischer Festgedichte

Im Schaffen V. A. Koskenniemis nehmen Festgedichte eine beachtliche Stellung ein, denen bekenntnishafter Stoff eigen ist. An den Gedichten, die Koskenniemi für akademische Feiern geschrieben hat, lässt sich auch das organische Wachstum seiner Persönlichkeit ablesen.

Koskenniemi nahm sich dieses dichterischen Feldes als Student mit-Korporationsgedichten an, die seine Heimatprovinz und die Wesensart des österbottischen Stammes zum Gegenstand haben und die eine Verpflichtung an die Generationen der Vergangenheit enthalten ("Isäin ääni", "Pohjanmaa", "Nuijamiesten marssi"). "Die Versuchung des Magister Petrus Särkilahti", ein nach dem Wittenberg der Reformationszeit verlegtes Bekenntnisgedicht, das auf die Faust-Mephisto-Allusion aufbaut, gibt die Überzeugung des Verfassers wieder, dass alle schöpferische Geistesarbeit in ihrer Irrationalität ein dem Frühling vergleichbares Naturwunder sei.

Seine Promotionsgedichte begann Koskenniemi im Jahre 1914 mit "Planeettain laulu", das zum zweiten Mal, als Kantate vertont, 1927 anlässlich der Promotionsfeierlichkeiten der Universität Turku vorgetragen wurde. Dieser Gedichtzyklus behandelt den Menschen vom metaphysischen Gesichtswinkel aus. In ihrem

Lobpreis weben die Sterne um die Sonne herum aus dem Tag, der Nacht und dem Traum über Dunkelheit und Leere das Gewebe des Menschenlebens, das sich zu seiner Zeit wieder im Schlosse der Dunkelheit und Leere auflöst. Das Leben von Rosen und Dornen ist ein Geschenk der Götter. Der Gedanke, dass jeder Augenblick immer neu sei und dass jeder Augenblick die Ewigkeit in sich berge, geht wohl auf die Philosophie von Bergson zurück, welcher der Dichter nach seiner Beschäftigung mit dem Schopenhauerschen Pessimismus ein starkes Interesse entgegenbrachte. Das 1918 verfasste "Soihdunkantajat" ist das erste Gedicht von Koskenniemi, in dem das sich von Generation zu Generation fortsetzende Wissensstreben dargestellt ist. Hier haben wir Gedanken, die an Lukrez anknüpfen, über den Koskenniemi zur selben Zeit einen begeisterten Essay in einer Sammlung über römische Dichter schrieb. Die Kantate "Elämän päivät", geschrieben aus Anlass der Gründung der Universität Turku 1920, betrachtet das menschliche Leben vom metaphysischen Blickwinkel aus. Die schöpferische Arbeit ist in grossen Zügen teils im Zeitlosen, teils in der finnischen bäuerlichen Welt beschrieben; im Anfang weckt die Lerche — gemäss der griechischen Mythologie — die Sonne zur Wirklichkeit des Tages, am Schluss holen die Sterne die Erde zum himmlischen Fest und die Nacht singt das Ende des Lebens und verheisst dem Menschen Vergessen und Frieden. Die Kantate, eine der grössten des Dichters, deutet schon seinen Übergang zu der durch Goethe beeinflussten Schaffensperiode an. Goethes Jugendlyrik scheint das zu den Promotionsfeierlichkeiten von 1923 verfasste Werk "Toukokuun lauluja" inspiriert zu haben, das von Anfang bis Ende eine Verherrlichung des Frühlings, der Jugend und des Gesanges ist.

Aus Anlass der Einweihungsfeierlichkeiten der Universität Turku im Jahre 1927 dichtete Koskenniemi, der sechs Jahre zuvor zum Professor ernannt und dann Rektor geworden war, die Kantate "Isänmaan kasvot". Mit Axtschlägen des ersten Wildnisroders beginnt hier eine Reihe von Gedichten, mit denen die Geschichte Finnlands dargestellt ist. Die Begründung eines Hausstandes in der Wildnis, in der Bedrohung von Frost und den Schrecken der Nacht, die kühne junge Frau als Arbeitskamerad des Mannes, der Schilauflauf der Lanzenträger bei der Verfolgung der Feinde, die die Häuser zerstört haben, die fröhliche Heuernte und die Bootsfahrt zur Johanniskirche, alles dies knüpft an Runebergs Gedanken an: "Hier haben unsere Väter mit Pflügen, Schwertern, Gedanken gekämpft", und die Kantate schliesst mit "Toukovirsi" und der Hymne "Maamme"; dieser Schluss weist schon auf die erlangte staatliche Freiheit hin.

Gegen Ende der 1930er Jahre, als der zweite Weltkrieg seinen Schatten über Europa warf, schrieb Koskenniemi zur 300-Jahrfeier der Universität Helsinki die Kantate "Tempelinrakentajat". Seine gerade abgeschlossenen Gastvorlesungen an italienischen Universitäten und die Wiederbelebung der Antike und der dadurch erneut bestärkte Glaube an die höchste Geisteskultur als der Retterin der europäischen Kultur werden in dieser Reihe von Gedichten spürbar, die eine umfassende Humanität verkündigen und sich der Symbole der Wahrheitssuche der griechischen Mythologie bedienen. An der Wand seines Wissenstempels steht geschrieben: "Alles andere vergeht, nur die Wahrheit allein nicht."

1955, als die Universität Turku ihre zweiten Promotionsfeierlichkeiten hielt, schrieb Koskenniemi die Kantate "Soihdunkantajat", deren Titelgedicht ein behutsam erneuertes Gedicht vom Jahre 1918 ist. Die zentralen Symbole stammen von Goethe: Doktor Faustus und der Chorus mysticus. Die Kantate ist eine dichte Synthese der Entwicklung des Genius des schon betagten Dichters. Seine Humanitätsidee betont sowohl Lukrez' als auch Goethes Auffassung von der Heiligkeit menschlichen Strebens. Diese Kantate wurde Koskenniemis geistiges Testament an die finnische Universität von Turku, die er mitbegründet, der er als Lehrer und Rektor gedient hatte, und er glaubte, dass die Zöglinge dieser Hochschule die Fackeln des Wissens durch die Berufung der Musen von Generation zu Generation tragen würden.